

Vážení přátelé, naši milí hosté,

v úvodu mé vzpomínkové zprávy o činnosti naší organizace týkající se 70. výročí jejího založení, Vás chci požádat o shovívavost a toleranci k některým bodům, týkajících se konkrétních údajů, osob a čísel. Možná se Vám budou některé pasáže zdát rozvláčné a moc detailní, ale bylo by škoda některé drobnosti vynechat. Pracuji pouze s daty a čísly, které jsem zjistil a budu rád, když případně i od Vás si některé údaje doplním.

Dnes už se asi nedozvíme, jaké bylo počasí, ale víme, že to byla neděle 6. dubna 1941, kdy se sešlo několik nadšenců – chovatelů drobných zvířat aby na své ustavující schůzi založili „Spolek chovatelů v České Skalici“. Oficiální zápis o založení je dle archivu v Náchodě 10 .březen 1941. Byl třetí rok druhé světové války a těžce zkoušený český národ cítil potřebu se sdružovat v různé zájmové spolky a organizace.

Důkazem toho, jaký byl o tento druh zájmové činnosti zájem je tzv. kniha příspěvková /je zde k nahlédnutí/, ve které je uveden seznam zakládajících členů spolku, jejichž počet dosáhl během prvních tří let trvání, úctyhodného počtu 223 registrovaných členů. Tito lidé nebyli pouze z České Skalice, Malé Skalice Zájezda a Spyty,ale byli ochotni dojíždět z okolních obcí. Například z Chvalkovic, Ratibořic, Klenů, Velké Bukoviny, Zlíče, Zblova, Větrníku, Červené Hory, Starkoče, Slatiny nad Úpou, Svinišťan, Žernova, Chlístova, Studnice, Říkova, Litoboře, Hoříček, Lhoty pod Hoříčkami, Doubravice, Volovky, Světlé, Mezilečí, Brzic a dokonce i z Josefova. Tito členové se hned po založení spolku dali do práce a začali šířit chovatelskou myšlenku, jak jinak, než prezentací své práce na výstavě. Pro pořádání chovatelských výstav byla určena tzv. Živnostenská zahrada. Pro neznalé uvedu, že se jedná o místo poblíž Sokolovny, naproti tenisovým kurtům, v místě, kde dnes stojí družstevní dům a adaptovaná čtyřbytovka /dříve sklad rakví/. Dál to byl dvůr hospody U Němečků /bývalý ERAM/ nebo prostor u hotelu Benda na náměstí. První výstavu nadšení chovatelé uspořádali hned v prvním roce založení spolku, konkrétně 16.a 17. srpna 1941 v Babiččině údolí, za předsednictví prvního předsedy spolku př. Jaroslava Zvonaře. Zúčastnilo se jí 74 vystavovatelů ze širokého okolí a finančně ji podpořilo velké množství sponzorů, hlavně místních živnostníků a obchodníků, o které Česká Skalice tehdy neměla nouzi. Z období konání výstav v živnostenské zahradě se nám zachoval film, který natočil Jarka Sedláček /zeť př. Urválka/ a který pro nás zpracoval na DVD př. Čepelka. Zachovaly se nám i nějaké fotografie, které si můžete prohlédnout a je zde doklad o pořádání Okresní výstavy v živnostenské, nebo také obecní zahradě 31. května 1952, které se zúčastnilo 110 vystavovatelů, včetně Československých státních statků Ratibořice a JZD Zájezd, kteří vystavovali čistokrevnou drůbež. Dle dokladů víme, že zde byla přehlídka výrobků z angorské vlny, vyčiněných kožek, a že spolek Starkoč zde měl expozici Sánských koz. Máme ještě jeden důkaz a to katalog z konání 1. Spolkové přehlídky králíků, holubů a drůbeže ve dnech 30. – 31. října 1954 v živnostenské zahradě. Předseda Josef Valenta, jednatel Stanislav Urválek.

Záznamy o činnosti spolku a následně nově pojmenované místní organizaci chovatelů v České Skalici vedl kroniku př. Urválek. Vedle kroniky byly uloženy i další důkazy o odborné činnosti. Byly to např. katalogy z výstav, plakáty i v českoněmeckém provedení a

další důkazné materiály. Všechny uvedené archiválie jsme my, starší členové mohli shlédnout v roce 1981 v roce 40. výročí založení v restauraci U Konvalinků, kde nám je př. Urválek přinesl ukázat. Bohužel po smrti př. Urválka jsme již žádné dokumenty neviděli. Zmizely v propadlišti dějin, /lépe řečeno ve sběru/, přestože jsem rodinu, pro kterou tyto doklady neměli valnou cenu, o předání těchto věcí žádal.

Jsme smutni z toho, že již dnes mezi námi není nikdo ze zakládajících členů, a nám chybějí důkazy o obdobích, kdy a který předseda, jednatel, či jiný funkcionář organizaci vedl. Víím pouze, že funkci předsedy vykonávali v různých časových obdobích p. Zvonař, p. p. Josef Valenta , J. Reichert, p. Janovský, p. Šimek a dle vyprávění snad i někteří další. Omluvte prosím to, že neúmyslně vynechám zmíněné mezidobí, ale má neinformovanost mě nedovoluje zkreslovat data. Budu vděčný každému, kdo mě poskytne jakékoliv doplňující informace. V padesátých letech, v době honu na nepřátele socialismu odešel i př. Urválek nedobrovolně do státních služeb na převýchovu a spolek na 5 let stagnoval. Přes toto smutné období tehdejší jednatel př. Václav Schejbal povinným hlášením o činnosti udržoval organizaci při životě, za což mu je třeba poděkovat! Stagnace trvala do začátku 60. let, kdy se př. Urválek trochu oklepal ze státní služby a práce organizace se začala znovu rozvíjet.

V roce 1963 jsem byl zvolen do funkce předsedy MO a později z osobních důvodů odcházel z funkce jednatele př. Schejbal. Na jeho místo byl navrhnut a následně zvolen př. Jiří Valtera, který funkci jednatele vykonává dodnes, za což mu patří srdečný dík.

Jak jsem již výše zmínil, v šedesátých letech se činnost tehdy MO později ZO začala zlepšovat. Byly pořádány výstavy v Živnostenské zahradě, se stánkem s občerstvením a např. i módní přehlídkou n.p. KARA Trutnov. Věřím, že by se u někoho mohl najít např. katalog nebo jiný dokument z těchto výstav. Záběry z těchto výstav je možné vidět na již zmíněných filmových dokumentech. Naše jediné zázemí byl altán, později i bouda, postavená v roce 1970, které sloužily jako sklad klecí, desek pod klece, koziček, misek a dalšího materiálu potřebného k naší činnosti. Ke schůzování jsme využívali jak restauraci U Konvalinků, tak i hotel Exnar. Mohu říci, a kdo to pamatuje, mě to potvrdí, že pod těmi stromy a v prostředí, které tato zahrada poskytovala, byly výstavy atraktivní a prostředí příjemné jak pro vystavená zvířata, tak i pro návštěvníky. Výhodou byla jak blízkost nádraží, protože zvířata se posílala většinou dráhou, tak i centrum města. Výhodou bylo i to, že skaličtí občané více než dnes chodili na procházky a naše akce hojněji navštěvovali.

Většina z Vás pamatuje dodávkovou povinnost, kterou jsme měli pomoci zásobovat socialistické obchody potravinami a výrobní podniky surovinami. Jednalo se hlavně o maso, vejce, kůže, ovčí a angorskou vlnu, ale i seno, železo, starý papír, hadry atd. Tento systém trval téměř do roku 1989. Odměnou za to jsme měli levnější přidělové krmení na čistokrevná zvířata. Toto krmení se vydávalo nejprve v dnes již neexistujícím domě hospodáře př. Kaněry, který stál vlevo těsně u mostu přes řeku Úpu, po úmrtí př. Kaněry a následném zbourání jeho domu se krmení vydávalo ve stodole naproti Československému kostelu. Nyní jsou zde garáže. Později také v objektu ZNZ u mostu vzdechu pod Magnetem. To bylo v době, kdy hospodáře dělal př. Fr. Konáš. Potom až do zrušení se vydávalo v našem objektu. Výdej zde zajišťoval hospodář př. Dušek později př. Macháček na základě splněných kritérií potvrzených plánovačem př. Hamzou.

Naše organizace byla také pověřena uspořádáním chovatelských plesů. První byl v lednu 1970 v sokolovně v České Skalici a druhý 16. ledna 1971 v Tepna klubu v Náchodě.

Od zemědělského odboru okresu Náchod jsme dostali k obhospodařování celkem 1,18 ha půdy /z toho 0.30 ha orné/ Byly to pozemky, které s velkými zem. stroji nešly dobře obdělávat.

V roce 1974 jsme museli opustit Živnostenskou zahradu z důvodu plánované výstavby rodinných domů a začali jsme pořádat výstavy v krytých prostorách. Vzhledem k velkému zájmu vystavovatelů jsme byli nuceni zapůjčovat si klece např. z Náchoda nebo z Červeného Kostelce a převáželi je třeba až z Černilova. Výstavy se konaly 2x v hospodě v Zájezdě, 1x v Říkovské sokolovně a v sedmdesátých letech byly jedny z nejhezčích výstavy ve sklenicích u Lajských. Přes všechny problémy s přesunem, stavěním a bouráním klecí, byly vždy v pondělí umyté sály předány majiteli, skleník vyklizen a připraven k rytí a jarní výsadbě. Abychom se vyhnuli problému s různými přesuny, rozhodli jsme se nechat si zhotovit klece nové s moderním otevíráním a jednoduchým skládáním. Materiál ROXOR, z kterého jsou klece vyrobeny byl dodán v kotoučích, musel Jiří Rubáček, který nám klece za velmi slušných finančních podmínek vyráběl, nejprve vyrovnat, naohýbat a posvážet. Cena jedné trojklece byla včetně vypletení za 110,- Kč! Z nakoupených prken př. Kulhavý a př. Herman vyrobili nové podlahy, které tak jako klece slouží dodnes.

V roce 1975 se naskytl možnost zakoupit objekt bývalé drůbežárny s bezplatným pronájmem přilehlých pozemků. Osobou pověřenou k zajištění této transakce byl př. Urválek. Pro zajímavost cena objektu byla 2500,- Kčs. Po vybourání příček vznikla velká výstavní plocha. Od roku 1975, zde bylo uspořádána řada výstav s dobrým finančním efektem a dobrou službou chovatelům. Termín výstav na poslední sobotu a neděli v únoru se vžil a zůstali jsme mu dodnes věrni. Vzhledem k problémům se zajišťováním mobilního zázemí pro prodej a občerstvení při výstáách, bylo v roce 1977 rozhodnuto z rozbourané drůbežárny v Ratibořicích přistavět tu dřevěnou část areálu, která slouží pošťáčkářům. Na přístavbě se podíleli hlavně př. C. Herman a J. Hofman. Vnitřní úpravy, stavba komína, podlahy a nátěry byli dokončeny ve velmi krátkém termínu. Na tom se podíleli hlavně př. Urválek, Dlohoška, Hamza, Pavlíček, Schejbal, Ungrád, Šimon, Horký a další. Oceňuji obrovský zájem členstva a nadšení, se kterým tuto práci dělali. Nelze také zapomenout na velmi zdařilé, bohužel nezdokumentované výstavy exotů v září roku 1981, 1982 a v září 1984, kterým nemálo osobního času věnovali př. Sochor a př. Valcl se svým otcem. Výstavu velkým počtem ptactva doplnili př. Rón a př. Halamíček a květinami zahradnictví pana Adama.

Svou tradici měly i výstavy holubů-výletků, se soutěží okresů HK, RK a Ná v letech 1978 až 1982, nebo speciálky klubů ČS a ALHAKA, jednou dokonce spojená s expozicí poštovních holubů v 1981. Nelze pominout zdařilé výstavy klubu králíků Zaječích, které byly po několik let spojovány s naší říjnovou výstavou a pomáhaly nám naplnit kapacitu výstaviště.

Pokusy s pořádáním letních výstav v měsíci srpnu, byť z dobrým úmyslem přitáhnout lidi, kteří se rekreovali na Rozkoši, se i přes několikaleté opakování minul účinkem a od tohoto termínu jsme ustoupili.

Nadešel čas rozhodnutí, co dál s budovou. Zda zbourat dřevěnou část a ve stejném stylu toto vyzdít. Ale lépe se nám líbila myšlenka zbudování nového, širšího, moderně a účelně řešeného areálu, včetně sociálního zázemí. Př. Ing. Vít vypracoval návrh řešení, po připomínkách jej předložil ke schválení výboru ZO. Dále zajistil schvalovačky a podařilo se mu jej zařadit do tzv. akce „Z“ dotované z rozpočtu ONV Náchod. Dne 20. dubna 1985 byla zahájena demolice bývalé drůbežárny a následně se rozběhla stavba nového areálu. Na naši žádost / bylo to v době, kdy ještě ÚV ČSCH v Praze uměl hospodařit /, nám byla poskytnuta dotace ve výši 70 tisíc korun, které jsme sdružili do ostatních finančních prostředků určených na výstavbu a 15 tisíc korun nám dal svaz na vnitřní vybavení / stoly a židle /.

Stavba byla zahájena v dubnu 1985 a již v únoru 1986 byla v nedokončené stavbě bez stropu, podlahy a omítek, uspořádaná pravidelná únorová výstava. Areál nám byl předán v květnu 1989. Je třeba připomenout, že se na stavbě tvrdě a pilně pracovalo a mou povinností je připomenut hlavní tahouny. Vše je doloženo ve stavebním deníku! Byli to: Otec projektu a stavební dozor Ing. Jiří Vít a dále přátelé Šellei, Hamza ml. i st., Ungrád, Valtera, Macháček, Dlohoška st., Mareš, Petráček, Ditrich, Šimon, Dušek, Fišer, Antoš, Plný, Vojtěch a Horký. Celkem bylo /mimo stropu v hale / odpracováno 3 894 hodin. Doplním ještě, že na instalaci stropu ve výstavišti má Lví podíl př. Čepelka, který pomohl nejen svou odbornou pomocí, ale i materiálem. Při práci mu pomáhaly ochotné ruce př. Nováka, Foreta, Vymetala, Mareše, Hamzy st. i ml., Sochora, Horkého a dalších. Nesmím zapomenout na to, že na stavbě pracovali i chovatelé poštovních holubů. Tak kupříkladu strop této klubovny je prací těchto lidí. Obložení stěn klubovny včetně chodby je dílem Karla Kábrta. Všem výše jmenovaným je třeba za jejich poctivou práci poděkovat. Je jen škoda, že se mnoho z výše jmenovaných členů této příležitosti nedočkal. Přesto i jim patří srdečný dík!

Propagace chovatelství a získávání nových, hlavně mladých členů je letitý problém. Již v minulosti jsme se s př. Urválkem a př. Rubešem snažili přímo v ZŠ s donesenými zvířaty získat děti do našich řad. Bohužel se to minulo účinkem. Ani další, daleko konkrétnější přednášky a besedy zde v areálu, kam jsme pozvali dle harmonogramu 6 tříd ze ZŠ a zdálo se, že děti mají o problematiku zájem, naše snaha se opět nezúročila.

Dovolte, abych ještě vzpomněl na organizátory a jednatele výstav, včetně počtu jimi uskutečněných. Ověřené podklady mám až od roku 1967. Na postech jednatelů výstav se do dnešního data vystřídali: př. Petráček 30x, př. Horký 21x, př. Hamza 14x, př. Foret 11x, př. Valtera 3x, př. Valcl 3x, př. Urválek a př. Drlík 2x, př. Kulhavý, Hofman, Ent a Maryška 1x. Z toho vyplývá, že jsme od roku 1967 dodnes uspořádali celkem 89 výstav! Z toho bylo: 1 v Říkovské sokolovně a Živnostenské zahradě, 3 v zájezdské hospodě, 3 ve skleníkách u

Lajských, 23 ve starém areálu a 58 v novém areálu. Bylo by nespravedlivé, kdybychom nevzpomněli zodpovědnou práci garantů ve výstavišti a při prodeji zvířat. Za všechny bych jmenoval: př. Rufera, Janečka L., Ryšavého, Šimona, Valcla, u prodeje pak př. Valteru, Ing. Víta, V. Valáška, Fr.Petráčka, děvčata Pinkasovy a další.

Dle mě dostupných informací byl prvním předsedou př. Zvonař. Dále jen jména, která mě jsou známa: př. Valenta, Janovský, Reicheert, Šimek, Horký, Čepelka a Foret. Za pozornost jistě stojí, že v jednatelské funkci po odchodu př. Schejbala stojí od roku 1965 př. Jiří Valtera a tuto funkci zastává dodnes! Tedy celých 46 roků! Která organizace a který funkcionář se tím může pochlubit? Místopředsedy byli: př. Urválek, Rubeš, Ing. Vít a Foret. Pokladníky byli: př. Němec, Faltus, Ing. Vít, Valášek, nyní př. Valtera. Plánovači: př. Valenta, Macháček, Skokan, Drlík, a Hamza. Tato funkce byla se zrušením povinných dodávek a přidělu krmiva zrušena. Kulturní referenti byli: př. Adamec a Petráček. I tato funkce je zrušena. Hospodáři: př. Kaněra, Konáš, Urválek, Kulhavý, Dlohoška, Dušek, Šellei a Macháček dosud. Registrátor – tetovatel: př. Vodička, Václav Valtera, Hamza, Foret, Novák, Dlohoška a Jiří Valtera dosud. Předseda KRK: př. Jar. Dostál, Ent, Adamec, Mareš a Ošťádal dosud. Předsedy odborů zastávali: Za králíky – př. Urválek, E. Horký, Rubeš a Valtera dosud. Za holuby: - př. Jan Hofman, Kaněra, Stříhavka, Ungrád, Foret, Horký a Ryšavý dosud. Za drůbež – př. Valenta a Šimon dosud. Za exoty – př. Antoš a Sochor, nyní tento odbor nemá pro malý počet exotářů vedení. Za kozešináře – př. Konvalinka, nyní tento odbor nemáme.

K úplnosti informací nám chybí doklady k bezpočtu velmi zdařilých zájezdů na chovatelské akce, včetně zájezdu do Lipska v bývalé NDR v roce 1970, které poctivě připravovali kulturní referent př. Petráček nebo přátelé Urválek a Drlík. Na výstavy celonárodního charakteru bylo zajištěno 23 zájezdů obsazených našimi členy s rodinnými příslušníky. Samozřejmostí byla vždy nějaká zastávka, buď ve sklípku, v muzeu loutek v Chrudimi, na Veselém kopci apod. Dokonce jsme byli v Národním divadle na Fidlovačce.

Náplň našich schůzí obohacovala donesená zvířata, o kterých se vedly čilé debaty. Některé schůze zpestřili veterinární lékaři – např. MVDr. Vlček, MVDr. Vejlupek nebo MVDr. Faltus, /bratr našeho člena/. Přednášku s doneseným filmem o drůbeži vedl v dubnu 1970 př. Žoha, známý posuzovatel drůbeže. Měli jsme i své laické vakcinátory : př. Rubeše, př. Šellee, Petráčka, Ditricha a Konvalinku. Dnes toto musí provádět pouze MVDr.

Tolik asi ze vzpomínek na minulé časy.

Vážení přátelé, všechny uvedené akce, o kterých jsem zde hovořil, dokazují, že ZO žije a dál plní odkaz těch, kteří byli u zrodu organizace. Bohužel už nejsou mezi námi, ale jsme rozhodnutí jejich myšlenky přenést na další generace. Co říci závěrem? Snad jen to, že Vám všem děkuji za práci, kterou jste pro naši zálibu a koníčka vykonali a děkuji samozřejmě Vám, kteří jste věnovali laskavou pozornost mé vzpomínkové zprávě.

V České Skalici dne 6. Dubna 2011

Jiří Horký, předseda ZO ČSCH Č. Skalice